

KONFORMITA

Výzkumy konformity

Teorie konformity

Poslušnost vůči autoritě

Výzkumy konformity

Konformita účelová, pravá, opačná (antikonformita)

- Sherif, 1935: autokinetický klam ve skupině
- Asch, 1951, 1952, 1956: odhady délky tyčinky
37% chybných odpovědí u 123 osob, které v individuálním případě odpovídaly vždy správně
- Crutchfield, 1954: kabinky A,B,C,D,E, úkoly různého typu
32% se přizpůsobilo vždy
74% se přizpůsobilo alespoň jednou

Situační determinanty ovlivňující konformitu

- Velikost skupiny
- Složení skupiny
- Jednomyslnost skupinového souhlasu
- Krajnost jednotného mínění skupiny
- Síla skupinového tlaku
- Širší společnost
- Zpětná vazba

Teorie konformity

- Konformní osobnost (Crutchfield, 1955):
nižší IQ, nižší síla ega, horší vůdcovské schopnosti,
více autoritářské

Sociální teorie konformity

- Informační sociální vliv (Deutsch, Gerard, 1955)
- Normativní sociální vliv (Deutsch, Gerard, 1955)
- Referenční sociální vliv (Turner, 1991)

Poslušnost vůči autoritě

Milgramův výzkum poslušnosti, 1963

- **Cíl:** Jak daleko lidé zajdou v poslušnosti vůči autoritě?
- **Zkoumané osoby:** 40 mužů ve věku od 20 do 50 let; přihlásili se na základě inzerátu a dostali 4,5 dolaru jen za to, že přišli
- **Metoda:** ZO se domnívaly, že experiment sleduje účinky trestů na učení. Generátor šoků (ve skutečnosti nefunkční) byl použit k měření závisle proměnné - poslušnosti
- **Výsledky:**
- **Očekávaná hladina poslušnosti** (kolik lidí dá šok nejvyššího stupně 450 voltů): 1 – 3%, průměr 1,2%
- **Dosažená hladina poslušnosti:** 65% pokračovalo po max. šok 450 voltů, žádná neskončila před 300 volty
- **Uvědomování si účinku šoků ZO**
- **Projevy chování jako reakce na výzkum**

Poslušnost vůči autoritě

Varianty Milgramova výzkumu

Poslušnost měřená jako procento těch, kteří aplikovali max. šok:

- 65% podmínka vzdálené oběti
- 62,5% p. hlasové zpětné vazby (protesty, výkřiky, bouchání, kopání do stěny, zlověstné ticho)
- 92,5% p. dvou učitelů, ZO jen četla podnětová slova
- 47,5% p. prostředí – experiment ve zchátralých budovách
- 40% p. blízkosti – žák se přesunul do stejné místnosti
- 30% p. blízkosti na dotek
- 20% p. nepřítomnosti experimentátora
- 10% p. sociální podpory

Faktory poslušnosti

- Sociální normy
- Stálý dohled
- Nárazníky
- Ideologické ospravedlnění – „důležitost vědy“

Replikace Milgramových pokusů

- Změny subjektu
- Změny oběti
- Změny umístění

Etické problémy

Reaktance: pocit vnitřního nesouhlasu, impuls obnovit pocit vnitřní svobody